

Instrukcja przebiegu praktyki zawodowej na studiach I stopnia, 2 rok studiów

Kierunek: PEDAGOGIKA

studia I stopnia, profil praktyczny studia stacjonarne/ niestacjonarne

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk

Wymiar praktyki	Praktyka: 360h (3 miesiące); 12 ECTS
Realizacja i zaliczenie	3x120h praktyka (120h, 4ECTS) – zaliczenie I rok studiów (semestr 2) praktyka (120h, 4ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4) praktyka (120h, 4ECTS) – zaliczenie III rok studiów (semestr 6)
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

UWAGA!: Studenci, którzy realizowali praktykę zawodową w OSW im. J. Rusieckiego

Wymiar praktyki	Praktyka: 360 h (3 miesiące); 12 ECTS
Realizacja i zaliczenie	praktyka (60 h, 4ECTS) – zaliczenie I rok studiów (semestr 2) praktyka (180 h, 4ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4) praktyka (120 h, 4ECTS) – zaliczenie III rok studiów (semestr 6)
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

Praktyki studenckie prowadzone są zgodnie z *Regulaminem Praktyk studenckich w Olsztyńskiej Szkole Wyższej* wg obowiązujących w danym roku akademickim *Zasad Realizacji i Zaliczania Praktyk Zawodowych*. Studenci pracujący zawodowo, którzy udokumentują co najmniej 3-miesięczny staż pracy zgodny z kierunkiem i specjalnością, mogą zostać zwolnieni z obowiązku odbywania praktyki zawodowej. Podstawą zaliczenia praktyki jest pozytywna opinia i ocena praktyki oraz praktykanta dokonana przez zakład pracy, który wpisuje je do dziennika praktyk. Prawidłowo prowadzony dziennik wraz z wpisem zakładu pracy stanowi podstawę do zaliczenia praktyki. Student i zakład pracy wiedzą o zadaniach, jakie będą musieli wykonać i jakie efekty osiągnąć.

Instrukcja przebiegu praktyki zaliczenie 2 rok studiów (semestr 4)

Specjalność: Pedagogika resocjalizacyjna z socjoterapią

Realizacja i zaliczenie	Praktyka (120 godzin , 4ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4), w tym: (30 godzin) kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych (90 godzin) kształtowanie kompetencji dydaktycznych
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

UWAGA!: Studenci, którzy realizowali praktykę zawodową w OSW im. J. Rusieckiego

Realizacja i zaliczenie	Praktyka (180 godzin , 4ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4) w tym: (30 godzin) kształtowanie kompetencji ogólnych, pedagogicznych (60 godzin) kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych (90 godzin) kształtowanie kompetencji dydaktycznych
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

1. Uwagi wstępne

Praktyka może być realizowana w placówkach oświatowych, w placówkach wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe, terapeutyczne, świetlice socjoterapeutyczne, ogniska wychowawcze, warsztaty terapii zajęciowej), w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego (pogotowia opiekuńcze, policyjne izby dziecka), w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, w schroniskach dla nieletnich, w zakładach poprawczych, w ośrodkach szkolno – wychowawczych, w schroniskach dla osób bezdomnych, w schroniskach dla ofiar patologii w rodzinie, zakładach śledczych, karnych, ośrodkach rehabilitacyjno – readaptacyjnych dla uzależnionych, w instytucjach pomocy i opieki społecznej, placówkach wielofunkcyjnych, ochotniczych hufcach pracy, ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych, domach dziecka, pogotowiach opiekuńczych, internatach, bursach, świetlicach szkolnych, domach samotnej matki, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w sądzie rodzinnym i opiekuńczym, w organizacjach i stowarzyszeniach charytatywnych o profilu działań opiekuńczych, w szkole w charakterze pedagoga szkolnego.

Z ramienia uczelni opiekun merytoryczny praktyki prowadzi konsultacje związane z wyborem miejsca praktyki, określeniem celów szczegółowych praktyki jak i jej zaliczeniem. Nadzór nad wykonaniem przydzielonych studentowi zadań na terenie zakładu należy do opiekuna zakładowego praktyk. W oparciu o niniejsze założenia programowe i organizacyjne opiekun wspólnie ze studentem ustalają szczegółowy program praktyki, uwzględniając specyfikę danego zakładu oraz ewentualne sugestie praktykanta wynikające z jego indywidualnych zainteresowań.

2. Cele praktyki

Praktyka zawodowa stanowi integralną część procesu kształcenia i jej głównym celem jest umożliwienie studentowi kontaktu ze środowiskiem pracy. Głównym celem praktyki jest weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów i zastosowanie ich w praktyce, w tym również kształtowanie właściwego stosunku do pracowników i obowiązków związanych z wykonywaniem zawodu oraz zdobycie doświadczenia zawodowego w ramach studiowanego kierunku i specjalności. Praktyka służy wyposażeniu studentów w kompetencje metodyczne i profilaktyczne, pozwalające na podjęcie pracy indywidualnej i grupowej w placówkach oświatowych, w instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, interwencyjnych, resocjalizacyjnych, socjalizacyjnych. Realizowana praktyka ma umożliwić studentom zdobycie umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykorzystywania wiedzy w diagnozowaniu, projektowaniu, realizowaniu i ewaluacji działalności pedagogicznej (wychowawczej, edukacyjnej, opiekuńczej, kulturalnej, pomocowej) w odniesieniu do grup i jednostek. Celem praktyki jest kształtowanie kompetencji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych niezbędnych do realizacji zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela lub wychowawcy.

Cele szczegółowe praktyki (wymiar 30 godzin), kształtowanie *kompetencji pedagogicznych, przygotowujących do zawodu, przez:*

1. zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana, jej struktury i sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników,
2. poznanie podstawowych przepisów regulujących pracę jednostki oraz realizowanych przez placówkę zadań na poszczególnych stanowiskach, z którymi student ma/ może mieć kontakt,
3. poznanie organizacji pracy w poszczególnych komórkach jednostki,
4. poznanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy
5. poznanie administracyjno-prawnych aspektów funkcjonowania danej jednostki (m.in. prowadzonej dokumentacji), statutu, regulaminów wewnętrznych,
6. poznanie obiegu i archiwizowania dokumentów w jednostce,
7. nabycie umiejętności dokumentowania podstawowych zdarzeń występujących w jednostce,
8. zapoznanie się z planami pracy placówki w zakresie opieki wychowawczej, działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych,
9. poznanie form współpracy placówki z władzami samorządowymi i organizacjami lokalnymi,
10. konfrontacja zdobytej w czasie studiów wiedzy teoretycznej z rzeczywistością empiryczną, integracja wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu studiowanej specjalności w naturalnych warunkach odbywania praktyki,
11. doskonalenie postawy interpersonalnego i emocjonalnego zaangażowania w proces profesjonalnego przygotowania zawodowego, z zachowaniem zasad etyki zawodowej,
12. poznanie procesów komunikowania interpersonalnego, w tym interakcji przełożony – podwładny, wychowawca/ pedagog/ socjoterapeuta – uczeń/ podopieczny/ wychowanek /skazany,
13. rozbudzanie zainteresowań problematyką działalności współczesnych placówek opiekuńczo-wychowawczych, specjalistycznych ośrodków i ich społeczno - kulturowych funkcji w środowisku.

W trakcie praktyki (wymiar 30 godzin i 60 godzin) następuje kształtowanie *kompetencji opiekuńczo-wychowawczych przez:*

- 1) prowadzenie obserwacji działań opiekuńczo-wychowawczych podejmowanych w specjalistycznych instytucjach/ zakładach/ placówkach/ ośrodkach,
- 2) poznanie specyfiki i metod pracy pedagoga/ psychologa/ socjoterapeuty/ wychowawcy-opiekuna,
- 3) doskonalenie umiejętności i sprawności praktycznych niezbędnych do pełnienia roli pedagoga/ socjoterapeuty/ opiekuna-wychowawcy,
- 4) obserwowanie zajęć prowadzonych przez pedagoga/ psychologa/ wychowawcę-opiekuna, a także zachowań i zaangażowania podopiecznych (**10 godzin – hospitacje**),
- 5) asystowanie pedagogowi, wychowawcy-opiekunowi prowadzącemu zajęcia, w wypełnianiu prostych zadań i czynności organizacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych,
- 6) planowanie i omawianie z pedagogiem, wychowawcą-opiekunem prowadzonych przez siebie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych,
- 7) samodzielne prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych (z zakresu oddziaływań wychowawczych, integracji, komunikacji, profilaktyki społecznej) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze (**5 godzin – samodzielnie realizowane zajęcia**),
- 8) realizowanie zleconych przez pedagoga/ wychowawcę-opiekuna zadań opiekuńczych i wychowawczych,
- 9) dokonywanie wycinkowej diagnozy wybranych obszarów funkcjonowania wychowanków/ podopiecznych (np. rozwój społeczny, emocjonalny, poznawczy),
- 10) w miarę możliwości udział w zebraniach, spotkaniach, rozmowach i konsultacjach prowadzonych przez specjalistów, rodziną, planowanie i dokumentowanie spotkań,
- 11) włączanie się w organizację imprez i uroczystości obchodzonych w placówkach,
- 12) uczestniczenie w innych, dodatkowych zajęciach, obejmujących plan dzienny/ tygodniowy danej grupy wychowanków/ podopiecznych,
- 13) analiza i interpretacja zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
  - prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
  - konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań.

W trakcie praktyki (w wymiarze 90 godzin) następuje kształtowanie *kompetencji dydaktycznych* przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły, placówki, instytucji, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych i opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego zajęć oraz aktywności wychowanków i podopiecznych,

- b) toku metodycznego zajęć, stosowanych przez pedagoga, wychowawcę metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych (**10 godz. – hospitacje**),
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, terapeuta) – uczeń, wychowanek, podopieczny oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą, wychowankami, podopiecznymi, skazanymi w toku zajęć,
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania wychowanków, podopiecznych, skazanych oraz różnicowania ich poziomu aktywności,
  - f) sposobu oceniania, nagradzania, wychowanków, podopiecznych, skazanych,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania zadań do wykonania poza ośrodkiem/ placówką/ instytucją/zakładem,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego grupy, ról pełnionych przez wychowanków, podopiecznych ich zachowania i postaw,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie zajęć poszczególnych wychowanków, podopiecznych, z uwzględnieniem wychowanków i podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wychowanków i podopiecznych szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez wychowawcę, opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w grupie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu zajęć,
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu wychowanków, podopiecznych,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz wychowanków, podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wychowanków, podopiecznych szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni w pomieszczeniach, sali, w której organizowane są zajęcia,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela/pedagoga, w szczególności:
- a) planowanie zajęć, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy wychowanków i podopiecznych,
  - c) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań resocjalizacyjnych, profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze (**10 godz. - samodzielne prowadzenie zajęć**),
  - d) wykorzystywanie w toku zajęć środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku zajęć do poziomu rozwoju wychowanków i podopiecznych,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania wychowanków i podopiecznych,

- g) rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - h) organizację pracy wychowanków i podopiecznych w grupach zadaniowych,
  - i) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń wychowanków i podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - j) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności wychowanków i podopiecznych,
  - k) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z wychowanków i podopiecznych (w tym wychowankami i podopiecznymi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
  - l) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - m) podejmowanie współpracy z innymi pedagogami, wychowawcami, psychologami oraz specjalistami pracującymi z wychowankami i podopiecznymi;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli wychowawcy, pedagoga (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych zajęć oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych zajęć,
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

**! Organizacja i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu
o samodzielnie opracowywane scenariusze w wymiarze 15 godzin.**

Założenia programowo-organizacyjne:

Student nie ma prawa skracać czasu trwania praktyki. Zapisy wykonywanych czynności winny być potwierdzone przez opiekuna studenta. W Dzienniku praktyki należy dokonać wpisu dotyczącego okresu trwania praktyki oraz opinii i oceny praktyki studenta.

Wymagana dokumentacja:

Po zakończeniu praktyki student składa w u kierownika praktyk:

1. Dziennik praktyk (właściwie wypełniony, opatrzony pieczęcią placówki),
2. Porozumienie w sprawie organizacji praktyki,
3. Wykaz samodzielnie prowadzonych zajęć,
4. Scenariusze zajęć – podpisane przez studenta i opiekuna (dokumentujące właściwą ilość samodzielnie przeprowadzonych zajęć).
5. Arkusz obserwacji hospitowanych zajęć.

Nauczyciel – opiekun (z ramienia placówki) proszony jest o:

- czuwanie nad organizacją i przebiegiem praktyki,

- udostępnianie studentowi możliwie wcześniej tematów do prowadzenia zajęć celem poprawnego ich przygotowania,
- udzielanie studentowi rad i wskazówek metodycznych podczas przygotowywania konspektów zajęć,
- wnikliwe omawianie zajęć próbnych studenta,
- sformułowanie opinii z przebiegu praktyki i zamieszczenie jej w Dzienniku praktyk.